

Motion till riksdagen

1989/90:Jo821

av Sigge Godin (fp)

Sundsvallsområdet som miljöskyddsområde, m.m.

Västernorrlands län har många stora miljöproblem i både mark, luft och vatten. Sjöarna i länet hör till exempel till de mest förgiftade av kvicksilver och cesium i landet. Detta bekräftas av den miljöanalys som gjorts av länsstyrelsens miljövårdsenhet. Framför allt Sundsvall-Timrå-regionen belastas av industriutsläpp från många stora processindustrier men har också enorma mängder avfall från 100 års industriproduktion med forna tiders generösa miljövillkor.

Sundsvallsbukten är förorenad med organiska miljögifter och har stora fiberbankar som delvis innehåller kvicksilver. Problemen i Sundsvall-Timrå har uppmärksammats av regeringen, som tillsatt en delegation för att initiera och samordna åtgärder som väsentligt skall förbättra miljön i regionen inom en tioårsperiod.

Delegationen har fått i uppdrag att ta ställning till om Sundsvall-Timrå skall bli miljöskyddsområde. Detta krav har ställts av länsstyrelsen och jag har också fört fram det i min motion 1988/89:Jo735. Jag upprepar detta krav eftersom det är ett verkningfullt sätt för myndigheterna att göra en totalbedömning av miljösituationen som behövs för att kunna ställa de ekologiskt riktiga villkoren vid nyetablering eller omprövning av verksamheter.

Ett projekt "Öppna landskap – jordbruk och markutnyttjande" som drivs i samarbete med Statens lantbrukskemiska laboratorium är så intressant och har visat sig så framgångsrikt att det bör stödjas och uppmärksammas i större skala. Den norrländska åkerarealen har kontinuerligt minskat under den andra hälften av 1900-talet och är nu endast ca 320 000 ha. Normskördar för spannmål är i Norrland cirka hälften så stora som i övriga landet. På grund av den dåliga lönsamheten kan i stort sett hela spannmålsodlingen förväntas upphöra. År 2000 kan då åkerarealen ha minskat ytterligare till totalt 100 000 ha i Norrland.

Det enda alternativet till traditionellt jordbruk har hittills varit skogsplantering, som dock ger en drastiskt ändrad landskapsbild. Det arbete som inlett och redan gett positiva resultat är odling av fibergröda för användning i värmeverk eller cellulosaindustrin. Växten Rörflen, som provats, ger tio gånger högre avkastning än om området planterats igen med skog. En fördel är också att de vanliga jordbruksmaskinerna kan användas. Ett storskaligt odlingsprojekt av fibergröda bör på försök introduceras i Västernorrland.

Stora satningar på trafiken behövs för att få en acceptabel infrastruktur i

Västernorrland. Det gäller både vägar och järnvägar. Vägsträckningen av E 4 och E 75 genom centrala Sundsvall har en avgörande del i det ytterst allvarliga miljöläget i Sundsvalls innerstad. En bro över Sundsvallsbukten skulle avlasta centrum stora delar av den tunga trafiken och dessutom ge betydande fördelar när det gäller miljöfarliga transporter. Nya vägsträckningar av såväl E 4 som E 75 genom Sundsvalls centrum är så brådskande, att det inte kan vänta och ingå i länets långsiktiga planering av vägförbättringar.

E 4:ans sträckning genom Västernorrland kräver betydande insatser för att komma upp i europavägstandard. Förutom redovisade behov i Sundsvalls centrum och Sundsvall syd byggs för närvarande "deltavägen" i Timrå. Vidare krävs insatser för omfart Härnösand, ny Sandöbro, ombyggnad sträckan Skog – Ullånger samt vägtunnel förbi centrum i Örnsköldsvik. Att låta omläggningen av E 4 och E 75 i Sundsvalls centrum vänta till efter dessa investeringar kan av miljöskäl inte accepteras. Redovisade förbättringar på E 4 genom Västernorrland är dessutom så angelägna att de inte kan stå tillbaka för insatserna i Sundsvalls centrum. Särskilda medel måste därför, av miljöskäl, anvisas till projektet i Sundsvalls centrum. Detta bör ges regeringen till känna.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen hos regeringen begär att Sundsvall–Timrå-området skall klassas som miljöskyddsområde.

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ändrad sträckning av Europavägarna E 4 och E 75 genom Sundsvalls centrum.¹]

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om försök med storskaligt odlingsprojekt av fibergröda i Västernorrland.

Stockholm den 24 januari 1990

Sigge Godin (fp)

¹ 1989/90:T343

